

Nr 378

Av herrar **Ståhl** och **Nelander**, *angående tillämpningen av marknadslöneprincipen som grund för lönesättningen vid löneuppgörelser med statstjänstemännens organisationer.*

Den löneuppgörelse, som civildepartementet i slutet av år 1956 träffade med statstjänstemännens organisationer, innebär att en ny princip lagts till grund för lönesättningen. Marknadslöneprincipen, som man härigenom närmat sig till, innebär i väsentliga delar en frikoppling av lönesättningen från det system med dyrortsgruppering av orterna, som hittills legat till grund för statstjänstemännens löner. Detta har skett endast en kort tid efter riksdagens enhälligt fattade beslut att hos Kungl. Maj:t begära en allmän översyn av dyrortsgrupperingen.

Som motiv för detta nya lönesättningssystem anför chefen för civildepartementet i statsverkspropositionen, att de vid förhandlingarna av parterna godkända spännviddsförhållandena innebär en bättre anpassning av de statliga lönerna till gällande marknadslöner än vad det tidigare systemet möjliggjorde.

Otvivelaktigt har på vissa håll genom uppgörelsen en sådan gynnsam effekt uppnåtts. Lika visst är emellertid, att även det nya systemet medfört vissa nackdelar. Som exempel kan nämnas det missnöje som framkommit från befattningshavarna på vissa 3-orter, vilka nu nedflyttats från 4-ort samt från de lägre löntagarna på vissa 2- och 3-orter. Inte heller det nya systemet kan därför sägas medföra full rättvisa eller en av de berörda befattningshavarna allmänt godtagen lönesättning.

Det är bland annat mot denna bakgrund, som den överraskande hastiga förändringen ingett statliga befattningshavare på åtskilliga håll i landet en känsla av undran och otrygghet. Det gamla systemet med löner efter dyrort innebar trots sina brister en hög grad av trygghet, eftersom lönerna därigenom skulle följa en viss som objektiv godtagen och av alla känd norm. Det nya marknadslönesystemet däremot kan, menar man, beroende på förhandlingarnas gång och andra omständigheter medföra snabba kastningar för olika löntagargrupper. Ur här refererade synpunkter, som vi i det väsentliga delar, framstår det som önskvärt, att det hittills gällande systemet för lönesättningen icke utan ingående prövning överges, i varje fall icke förrän den av 1956 års höstriksdag enhälligt begärda utredning, vilken ännu icke tillkallats, hunnit slutföra sitt arbete och framlägga därav föranledda resultat. Denna utredning bör därför tillsättas snarast möjligt och bedriva sitt arbete i skyndsammast möjliga takt.

Vi vill starkt understryka, att vi samtidigt med detta ställningstagande i principfrågan om lönesättningen i allt väsentligt kan godtaga det förslag till uppgörelse, som nu träffats och förelagts riksdagen. De avvikelser i vissa konkreta detaljer som vi önskar göra får vi tillfälle att anmäla i annat sammanhang. Här har vi som synes tagit sikte på den i och för sig lika viktiga principfrågan om lönesättningen för framtiden.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av löneuppgörelsen med stats-tjänstemännen må uttala, att riksdagen icke härmed definitivt binder sig för marknadslöneprincipen som grund för lönesättningen, utan att ställningstagandet uppskjutes tills den av 1956 års höstriksdag begärda utredningen hunnit avsluta sitt arbete och framlägga därav föranledda förslag, samt

att riksdagen i detta sammanhang jämväl understryker angelägenheten av att utredningen tillsättes snarast och får i uppdrag att slutföra sitt uppdrag med största möjliga skyndsamhet.

Stockholm den 26 januari 1957

Manne Ståhl

Eric Nelander
